

35 v

Kouvolan työpöytäkirja
lehtokirja

Yhteiskuntatakuusta pysyvä lääkitys nuorisotyöttömyyteen

■ SAK käynnistää maaliskuun alusta nimikeräyksen Yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi.

■ Yhteiskuntatakuu tähtää siihen, että kaikille nuorille taattuna mahdollisuus mielekkäisiin koulutukseen saamiseen, työharjoitteluun tai pysyvään työpalkkaan.

■ Nimikeräys lähtee liikkeelle työpalkoista. Niiden ulkopuolella ajotetaan nimikeräysrynnäköä vappuna.

■ Yhteiskuntatakuu ei tähtää nuorten työttömyysongelmien tilapäiseen poistamiseen, vaan tavoittelee vakuutuslaitoksen pysyvää remonttia, sanovat SAK:n nuorisosihteerit Markku J. Jääskeläinen ja SNK:n puheenjohtaja Pekka Sarkkinen.

Viimeisimmän tilaston mukaan oli maassamme 53 000 alle 25-vuotiasta työttömää nuorta. Noin 2/3 heistä on vailla ammatillista peruskoulutusta. Lopuilla 1/3:lla on takanaan keskisteen koulutus, mutta heiltä puuttuu työkokemus.

Näiden nuorten tulevaisuus näyttää peräti synkältä, ellei heille pystytä takaamaan joko koulutusta, joka antaa perusvalmiudet työelämään siirtymiseksi tai työpalkkaan, jossa koulutus päättyneet nuoret saisi ensimmäisen koulutuksen työelämässä. Näiden nuorten pitäisi työelämässä vaikuttaa pitviä palveluita ja heidän tuettuna työhön muuttuessa etuisuuksilla ja etuisuuksilla. Toimien epäkohtien poistamiseksi on ryhdyttävä heti, sanoo SAK:n nuorisosihteerit Markku J. Jääskeläinen.

Jääskeläinen painottaa sitä, ettei yhteiskuntatakuu ole kynnys kriteeri- tai lama-ajan ohjelmassa. Sen sisältämät elementit on saatava pysyvästi osaksi yhteiskuntaa. Nyt luonnossa on neljän elementin välistä suhteita kussakin painotettava koulutukseen päin. Tämä aikana painotettu luonnostaan lisäksi julkisen sektorin tehtävä työnantajana.

Ei kenenkään kustannuksella

Jääskeläinen leimaa kuolleina syntyneiksi ne muutaman pikkupuolueiden esittämät ajatukset, että tietty osa työpalkoista — esimerkiksi neljännes — kiinteistöihin nuorille. Tällainen ajattelu asettaa nuoret ja vanhat työntekijät vastakkain. Nuorisotyöttömyyttä ei pidä lähtee poistamaan muiden työntekijöiden kustannuksella.

Nuorisotyöttömyyden edessä ei ole toki selviä toimintomahdollisuuksia. Ensi lähtökohdaksi arvokas otettavien etupäästä tilapäisluonteisia.

Kunnilien alan osa-aikatyöstä on päästy viime vuoden aikana osalliseksi noin 30 000 nuorta. Väliaikaisen ammatillikoulutuksen paikkoja luotiin kymmenisen tuhatta. Oppi- ja harjannuttamissopimuksia syntyi puolestaan noin 5 000.

Työllistämistoimet ovat painottuneet lähes yksinomaan julkiselle sektorille. Mukana pitäisi saada myös yksityissektorin työnantajat. Edellytyksiä tällä pitäisi löytää, esimerkiksi nyt mm. mahdollisuutta sota-maksujen alentamiseen nuorten työntekijöiden osalta. Nuorin kohdistuvien työllistämistoimien pitää saada pysyväisluonteisuutta. Nykyiset osapäiväiset työpalkat tulee muuttaa kokopäiväisiksi, sanoo Jääskeläinen.

Pekka Sarkkinen (vas.) ja Heikki Virkkunen (oikea) keskustelussa. Heikki Virkkunen on vaaleissa yli 30 omaa ehdokasta, joilla on selvä näkemys siitä, mitä nuorisotyöttömyysohjelmalle tulisi tehdä.

SAK vaatii myös Markku J. Jääskeläisen esittämässä vaalijulistuksessa työtä kaikille.

Huomiota myös nuorten kirkkoyttömyyteen

Varsinaisen nuorisotyöttömyyden ohella tulee Jääskeläisen mielestä kiinnittää huomiota myös nuorten kirkkoyttömyyteen. Tämä tarkoittaa sitä, että kun koulut purkavat lastensa keuhkilla samanaikaisesti, ei kukaan koulunsa päättyneille löydy heiltä työtä. Ruukin purkaminen kestää puolisen vuotta.

Nuorien kirkkoyttömyyttä esiintyy myös korkeasidonteen aikana. Lätkkeeksi tähän epäkohtaan Jääskeläinen nimittää koulujen päättymisajankohdan porastamisen.

Ei vaalien alusteema

— Kaikilla taholla tunnustetaan se tosiasia, että kaikkien nuorten subde työhön tulisi saattaa pikaisesti kuntoon.

— Nyt vaalien alla on puolueiden kateet kohdistuneet nuoriin, joiden pelättiin jäävän vaaleissa passiiviseksi. Keskustelu nuorten ongelmista ei saa jäädä vain vaalienalusteemaksi. Tähän pyrkii kokoomus, sillä pelkkä keskustelu ongelmista ei maksa mitään.

SNK:n puheenjohtaja Pekka Sarkkinen mukaan aktiivisesti mukana viemässä läpi ajatus yhteiskuntatakuusta, joka toteutuksessa turvaisi kaikille nuorille mahdollisuuden mielekkäisiin koulutukseen saamiseen, työharjoitteluun tai pysyvään työpalkkaan.

Ajatus yhteiskuntatakuusta on peräisin Norjasta. Myös itse lähte on tuore esimerkki norjan kielestä, ei tosin ehkä parns mahdollinen. Se jäi helposti monille hämmäksiksi, aprikoi Sarkkinen yhdessä SNK:n ay-sihteerin Heikki Virkkusen kanssa. SNK nosti yhteiskuntatakuun näkyvästi esille viimekykyisessä Lahden Työlläisnuorisotapahtumassa.

Nuorien työllistämistoimikunta asetui kannattamaan erityistoimien kohdistamista alle 20-vuotiaisiin. SNK:ssa puolestaan katsotaan, että ikärajan pitää olla 25 vuotta. Koulun jälkeiset ongelmat koskevat yhtä hyvin 20-25-vuotiaita kuin alle 20-vuotiaitakin, sanoo Sarkkinen.

Yhteiskuntatakuun antaminen ei ole yksioikoinen juttu, vaan laaja kokonaisuus. Eri toimintojen yhteensovittamiseksi pitäisi Sarkkisen mielestä saada valtioneuvoston yhteyteen erityinen elin, joka tekisi asiaan liittyvää selvitystyötä ja seuraisi koulutus- ja työllistämistoimien toteuttamista.

Riittävä opintotuki

Koulutuksen järjestäminen työttömille nuorille edellyttää kunnollisen ja toimivan opintotukijärjestelmän olemassaoloa. Vasta turvattu toimeentulo antaisi kunnollisen moti-

vaation opintotukin käymiseen. Kenenkään kohdalla ei saisi tulla sitä tilannetta, että pitäisi valita työttömyyskorvauksen nostamisen tai koulutukseen lähtemisen välillä, sillä näissä tapauksissa jälkimmäinen vaihtoehto häviää liian usein.

Eriyhteisellä ongelmaryhmäksi Sarkkinen nimittää peruskoulun lopettaneet 16-18-vuotiaat nuoret, jotka eivät saa vielä edes työttömyyskorvausta. Näiden nuorten jatkokoulutus on turvattava.

Esiharjoittelu poistettava

Maassamme ei ole olemassa mitäänlaisia kokonaisvaltaista työharjoittelujärjestelmää, joka tulisi saada aikaan. Sen luomisen antaisi Sarkkinen valtioneuvoston yhteyteen perustettavan elimen tehtäväksi: Niin julkiset kuin yksityisetkin työnantajat olisi kyettävä nimeyttämään tähän järjestelmään.

Sarkkisen mielestä etenkin opintotuen liityvä työharjoittelu tulee turvata. Esiharjoittelusta esimerkiksi oppilaitoksen päättökokeisiin pääsemiseksi tulee sen ajan luopua. Todelliseksi pullokaulaksi näkee Sarkkinen keskisteen oppilaiden kesätyöpalkkojen järjestäminen. Etenkin pienillä paikkakunnilla vaikutuksensa paljastavasta "päättökerronkätänneistä" olisi päästävä eroon harjoittelupaikkoja annettaessa.

Yhteiskuntatakuun kolmesta elementistä on nuorten työllistämisen tärkein. Sarkkinen tähdenä näin oman pysyvää työllistämistä. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste tulee painaa keskimääräisen työttömyysprosentin tasolle, mieluummin sen alle.

Enemmän huomiota nuorisopolitiikkaan

Nuoret voivat luonnollisesti myös itse vaikuttaa asemaansa työelämässä mm. omien järjestöjensä kautta. Ongelmana tässä on kuitenkin se, että etenkin työttömät nuoret ovat peräti passiivisia eivätkä osallistu nuorisjärjestöjen toimintaan. Lisäksi porvarehdistot on onnistunut painamaan nuorisotyön arvostusta alas-päin, sanoo Sarkkinen.